

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: X, narozený X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČO 000 06 963
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 7. 2025, č.j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Napadené rozhodnutí

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované (dále „*napadené rozhodnutí*“), kterým byly zamítnuty námitky žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 12. 2. 2025, č. j. X1. Tímto rozhodnutím byl žalobci podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v rozhodném znění (dále „*zákon o důchodovém pojištění*“) odňat invalidní důchod s ohledem na posudek Institutu posuzování zdravotního stavu I. instance

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

ze dne 4. 2. 2025. Dle uvedeného posudku nebyl žalobce invalidní ani pro invaliditu prvního stupně, neboť míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila toliko 30 %.

2. V námitkovém řízení byl zpracován posudek zdravotního stavu žalobce s tím, že Institut posuzování zdravotního stavu II. instance v posudku ze dne 10. 6. 2025 dospěl k závěru o totožné míře poklesu pracovní schopnosti žalobce ve výši 30 %. Shodně byla stanovena rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce, tedy posttrombotický syndrom pravé dolní končetiny, CEAP 4, na dlouhodobé léčbě apixabanem, bez průkazu hluboké žilní trombózy, stacionární nález, i den zániku invalidity k 4. 2. 2025. Další zdravotní postižení žalobce vzhledem k závažnosti a posudkové významnosti nemohly být uznány za rozhodující zdravotní postižení, byly však zohledněny ve stanovené míře poklesu pracovní schopnosti. Důvodem pro odejmutí invalidního důchodu žalobci byl dle posudkových lékařů Institut posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) v čase zlepšený a dlouhodobě stabilizovaný stav žalobce při používání kompenzačních pomůcek a při stálé medikaci. Žalované proto v druhé instanci nezbylo než námitky žalobce zamítnout a napadené rozhodnutí potvrdit.

II. Obsah žaloby

3. Podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí. Namítal, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu.
4. Uváděl, že jeho zdravotní problémy jsou mnohem závažnější, než jak je uváděno. Od předchozího rozhodnutí ve věci invalidního důchodu, kdy mu byl přiznán invalidní důchod I. stupně, se jeho zdravotní stav zhoršil. Léčí se s leidskou mutací krve, je neustále sledován v kardiologické poradně, navštěvuje plicní ambulanci a alergologii, léčí se se štítnou žlázou, má křečové žíly a artrózu kolen. Zhruba dva měsíce ho trápí kolapsové stavy, kdy ztrácí vědomí. Vzhledem k současnému zdravotnímu stavu si nedokáže představit, že by vykonával výdělečnou činnost bez omezení jako zdravý člověk. K žalobě přiložil sedm lékařských zpráv.

III. Přezkum věci soudem

5. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v rozhodném znění (dále jen „s. ř. s.“) Pro další průběh řízení byl zpracován dne 26. 3. 2026 posudek zdravotního stavu žalobce Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky v Hradci Králové (dále také „PK MPSV“) evidenční číslo: SZ/2025/1195-HK-14.
6. Posudková komise MPSV v posudku dospěla k závěru, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle posudkové komise neodpovídá invaliditě dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, neboť míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 30 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti v kontextu dalších zdravotních postižení byl shledán posttrombotický syndrom pravé dolní končetiny při vrozeném trombofilním stavu (symptom heterozygot pro f. V Leiden) bez průkazu trombózy pravé

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

dolní končetiny a trvalou protisrážlivou léčbou. Popsané cévní postižení žalobce posudková komise podřadila pod kapitolu IX, oddíl B, položku 10b přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb.

7. Míru poklesu pracovní schopnosti komise stanovila na horní hranici vyhláškou stanoveného rozpětí (20-30 %) vzhledem k charakteru a stupni základního onemocnění, minimálním následkům po léčbě s přihlédnutím k dosaženému stupni vzdělání, výkonu nejvýše středně těžké administrativní práce a možnosti rekvalifikace. Posudkově významné skutečnosti odůvodňující navýšení horní hranice zákonného procentuálního rozmezí poklesu pracovní schopnosti dle § 3 uvedené vyhlášky až o 10 % komise neshledala. Posudková komise zhodnotila vývoj dosavadních řízení ve věci invalidity žalobce. Důvodem pro stanovení nižší míry poklesu pracovní schopnosti žalobce ve srovnání s posudkem lékaře referátu IPZS ze dne 17. 1. 2024, který sice dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce podřadil pod stejnou položku vyhlášky č. 359/2009 Sb., avšak míru poklesu pracovní schopnosti žalobce stanovil na 35 %, byla posudkovou komisí shledaná stabilizace zdravotního stavu žalobce zejména s přihlédnutím k lékařskému nálezu MUDr. X ze dne 21. 11. 2024 (poznámka soudu: posudková komise patrně omylem uvedla chybný rok vystavení u lékařského nálezu – místo roku 2024 rok 2025). Shodný závěr vyplývá i z výše uvedených posudků IPZS první i druhé instance, dle kterých byl odbornými nálezy doložen stupeň zdravotního postižení žalobce v dlouhodobě stabilizovaném stavu. Posudková komise MPSV při posuzování zdravotního stavu žalobce vzala v potaz i lékařské nálezy doložené žalobcem spolu s žalobou a dospěla k závěru, že posudkově významné zhoršení zdravotního stavu žalobce nebylo doloženo. U žalobce se jedná o běžné postupné zhoršování jeho zdravotního stavu. Posudková komise vypracovala posudek k datu vydání napadeného rozhodnutí, den zániku invalidity stanovila ve shodě s lékaři IPZS na den 4. 2. 2025.
8. Žalobce nebyl při jednání posudkové komise přítomen, ačkoliv byl opakovaně předvolán. K posudku PK MPSV se nevyjádřil.
9. Dle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění *má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 téhož zákona, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31 téhož zákona, pokud nedosáhl důchodového věku.*
10. Podle § 39 odst. 1 téhož zákona *je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
11. Podle odstavce 3 téhož ustanovení *se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
12. Podle odstavce 4 téhož ustanovení *se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,*

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

- a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,*
- b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,*
- c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,*
- d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,*
- e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,*
- f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.*

13. Stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení upravuje vyhláška č. 359/2009 Sb., ze dne 9. října 2009, kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.
14. Dle § 3 odst. 1 uvedené vyhlášky *v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. Dle odstavce 2 téhož ustanovení v případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.*
15. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise MPSV. K tomu srov. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je tedy věcí odborně medicínskou a soud k ní nemá potřebné odborné znalosti. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřuje posudek posudkové komise MPSV, který je chápán jako případ předepsaného důkazu. K tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003–75, č. 133/2004 Sb. NSS. Všechna rozhodnutí NSS uvedená v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz.
16. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý, případně, namítá-li to žalobce, zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. K tomu srov. rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54,

č. 511/2005 Sb. NSS, rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20 a rozsudek NSS ze dne 11. 11. 2010, č. j. 4 Ads 61/2010-63, č. 2240/2011 Sb. NSS.

17. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k této vyhlášce a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení.
18. Soud v dané věci po přezkoumání námitek žalobce konstatuje, že žalobu nepovažuje za důvodnou. Stanovení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce bylo posudkovou komisí provedeno v souladu se zákonným postupem a odpovídá ustanovením shora citované vyhlášky.
19. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zák. č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Soud podřazení zdravotního stavu žalobce pod příslušné ustanovení vyhlášky nepřezkoumává. Při rozhodování vychází z posudku příslušné posudkové komise, ledaže by se jednalo o zcela evidentní, i laikovi zřejmou vadu. K tomu srov. rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2022, č. j. 2 Ads 9/2020-22, bod 17 a rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2017, č. j. 2 Ads 186/2017-21, odst. 30.
20. Posudková komise na základě předložených podkladů, včetně lékařských nálezů předložených žalobcem spolu s žalobou, přezkoumala zdravotní stav žalobce. Stanovila postižení s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce ve formě postižení cév, toto odpovídajícím způsobem zařadila pod příslušné pasáže přílohy výše uvedené prováděcí vyhlášky odkazem na kapitolu IX, oddíl B, položka 10b přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. a v rámci vyhláškou stanoveného procentuálního rozmezí stanovila míru poklesu pracovní schopnosti žalobce odpovídající 30 %. K tomuto nemá krajský soud blíže co doplnit, neboť sám nedisponuje odbornými lékařskými znalostmi, na nichž posouzení invalidity závisí především.
21. Posudek posudkové komise MPSV je z pohledu soudu přezkoumatelný. Vychází z doložených lékařských zpráv, a to včetně lékařských zpráv předložených žalobcem spolu s žalobou, které obsahují výsledky funkčních vyšetření a rovněž zahrnují osobní popis zdravotního stavu žalobcem. Právě lékařské zprávy obsahující jak subjektivní popis, tak medicínsky objektivizovaný stav, ve svém souhrnu slouží jako zásadní podklad pro zhodnocení zdravotního stavu žalobce.
22. V dané věci byl žalobci odejmut invalidní důchod. Namísto tedy je, aby soud v určitých mezích též vyhodnotil dřívější žalobcův stav ve srovnání se stavem v době vydání napadeného rozhodnutí. Soud k uvedenému odkazuje především na závěrečnou pasáž posudku PK MPSV, tedy na jeho strany 9 a 10. Zde je popsán dosavadní vývoj přiznané míry poklesu pracovní schopnosti žalobce a důvod stanovení nižší procentuální míry poklesu pracovní schopnosti žalobce (30 %) ve srovnání s posudkem lékaře IPZS ze dne 17. 1. 2024 (35 %). Důvodem snížení byla stabilizace cévního postižení žalobce, tedy zdravotního postižení, které bylo vyhodnoceno jako rozhodující příčina jeho dlouhodobě

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

nepříznivého zdravotního stavu. Uvedený závěr komise přijala, shodně jako posudkoví lékaři v rámci správního řízení, zejména vzhledem k obsahu lékařského nálezu MUDr. X ze dne 21. 11. 2024. Závěry všech posudků vypracovaných v rámci předmětného řízení jsou stejné, tedy všichni posudkoví lékaři se shodli na tom, že došlo k posudkově významné dlouhodobé stabilizaci rozhodujícího zdravotního postižení žalobce. To mělo vliv na stanovení nižší míry poklesu pracovní schopnosti žalobce ve výši 30 %. Posudková komise v posudku ze dne 26. 3. 2026 navíc v kontextu žalobních námitek vyhodnotila i lékařské nálezy předložené žalobcem spolu s žalobou a uzavřela, že posudkově významné zhoršení zdravotního stavu žalobce nedokládají. Vyplývá z nich pouze běžné postupné zhoršování zdravotního stavu žalobce. Závěr komise se soudu nejeví jako nepřiměřený, neboť nikoliv všechny zdravotní obtíže musí dosahovat takové intenzity, aby odůvodnily procentuální zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti stanovené v příloze vyhlášky č. 359/2009 Sb. bez ohledu na to, zda jde o zvýšení v rámci procentuálního rámce stanoveného uvedenou vyhláškou nebo v souladu s § 3 odst. 1 až o 10 % nad stanovený rámec. Posouzení intenzity zdravotních postižení přísluší posudkovým komisím, nikoliv soudu.

23. K tvrzení žalobce, že si nedokáže představit, že by mohl a měl vykonávat výdělečnou činnost bez omezení jako zdravý člověk, soud uvádí, že jde o subjektivní posouzení žalobce, které není pro stanovení invalidity bez dalšího rozhodné. Institut invalidního důchodu slouží k zabezpečení občanů, kteří ztratili způsobilost pracovat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo jejichž způsobilost k práci byla v důsledku této skutečnosti výrazně snížena (srov. Tröster, P. a kol. Právo sociálního zabezpečení. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 160 a dále). Pokud v rámci pravidelného posouzení zdravotního stavu pro účely důchodového pojištění vyjde najevo skutečnost, že se zdravotní stav objektivně mohl zlepšit, resp. že pokles pracovní schopnosti posuzované osoby nebyl stejný nebo vyšší než 35 %, nelze tuto osobu považovat za invalidní, a tudíž nelze ani ponechat v platnosti nárok na invalidní důchod. V opačném případě by totiž stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti pozbývalo smyslu.
24. Krajský soud v žádném případě nehodlá zpochybňovat zdravotní obtíže žalobce. Lze pochopit, že případné odnětí invalidního důchodu, které bylo odůvodněno stabilizací cévního postižení, se může žalobci v kontextu jeho dalších zdravotních problémů jevit jako nespravedlivé. Skutečnost, že žalobce subjektivně vnímá svůj zdravotní stav jinak, než jak byl zhodnocen posudkovou komisí a lékaři IPZS, však nemůže být důvodem pro přiznání vyšší procentní výměry poklesu pracovní schopnosti. K tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 20. 6. 2019, č. j. 1 Ads 199/2018-23, odst. 18. Při posuzování poklesu pracovní schopnosti se totiž vychází z aktuálního klinického nálezu doloženého odbornými lékařskými nálezy.
25. Obdobně samotné subjektivní přesvědčení žalobce o nesprávnosti posudků, jakkoliv je lidsky pochopitelné, není rozhodující, neboť jedině lékař se specializací na posudkové lékařství disponuje odbornou kompetencí ke stanovení dominantního zdravotního postižení a míry poklesu pracovní schopnosti.
26. Vzhledem k tomu, že soud považuje posudek PK MPSV ze dne 26. 3. 2026 za úplný ve skutkových zjištěních a přesvědčivý v posudkových závěrech nebylo namístě, aby vyžádal jeho případné doplnění nebo srovnávací posudek jiné posudkové komise MPSV.

27. Jak již však soud uvedl výše, zákon pro přiznání invalidního důchodu stanoví poměrně striktní podmínky. Tyto podmínky žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí nesplňoval. Nic to však nemění na tom, že žalobce, pokud bude mít v budoucnu za to, že se jeho zdravotní stav zhoršil a odůvodňuje přiznání invalidního důchodu, má možnost podat si u místně příslušné okresní správy sociálního zabezpečení novou žádost o přiznání invalidního důchodu.

IV. Závěr a náklady řízení

28. V dané věci lze tedy uzavřít, že rozhodnutí žalované je věcně správné a vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování. Soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
29. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný. Žalované podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 20. května 2026

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra v. r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje X.